

SOPHIE HANNAH

Alles op het spel

De Fontein

Als de mensen die ik straks in mijn nieuwe leven ga ontmoeten ook maar een beetje lijken op degenen die ik achterlaat, zullen ze het vragen zodra ze hun kans schoon zien. In mijn fantasie hebben ze geen gezichten of namen, alleen stemmen – harde, maar niet keiharde stemmen die zo terloops mogelijk willen klinken.

Wat doe jij eigenlijk?

Stelt iemand ooit nog weleens de hele vraag: ‘Wat doe jij eigenlijk voor werk?’ Dat klinkt belachelijk ouderwets.

Ik hoop dat ze niet naar dat werk vragen, want dit heeft niks te maken met hoe ik de gerookte zalm waar ik altijd mee ontbijt wil betalen. Ik wil dat mijn gezichtloze nieuwe kennissen alleen geïnteresseerd zijn in wat ik met mijn tijd doe en hoe ik mezelf omschrijf – hoe ik mezelf zie. Daarom moet de vraag in zijn puurste vorm worden gesteld.

Ik heb namelijk het perfecte antwoord: één woord, met heel veel ruimte eromheen.

Niks.

Alles moet in feite zoveel mogelijk ruimte eromheen hebben: mensen, huizen, woorden. Dat is voor een deel de reden waarom ik een nieuw leven begon. In mijn oude leven was er totaal geen ruimte.

Mijn naam is Justine Merrison en ik doe Niks. Met een hoofdletter N. Echt helemaal niks. Ik zal mijn best moeten doen om er niet maniaakal bij te gaan lachen, of een zegerondje lopen om de arme ziel die me de vraag stelde. Het liefst heb ik dat de vraag wordt gesteld door

mensen die wél iets doen: landmeters, advocaten, bedrijfsleiders van supermarkten – helemaal afgetobd en hologig omdat ze al een half-jaar lang veertien uur per dag werken.

Ik zal niet zeggen wat ik hiervoor deed en ik ga niet praten over dagelijkse klusjes alsof die tellen als werk. Goed, ik moet inderdaad af en toe eens wat pasta koken in mijn nieuwe leven, en soms gooi ik sokken in wasmachines, maar dat is even gemakkelijk en eenvoudig als ademen. Ik ben niet van plan om triviale dagelijkse dingen in de weg te laten staan aan mijn hoofdproject, namelijk het bereiken van een staat van allesomvattende inactiviteit.

‘Niks,’ zal ik ronduit en trots zeggen. Precies zoals een ander: ‘Neuroradiologie’ zou antwoorden. En dan glimlach ik erbij en een glanzende witte stilte vouwt zich om het woord. *Niks*.

‘Wat zit je te grijnzen?’ vraagt Alex. Hij stelt zich, in tegenstelling tot mij, helemaal geen kalme, geluidloze staat voor. Hij staat nog stevig in onze echte wereld: zes rijstroken vol zinloos zeurend getoeter en verstikkende uitlaatgassen. ‘De vreugde van de A406,’ mompelde hij een halfuur geleden, terwijl we achter in de rij aansloten.

Ik vind files geweldig. Het herinnert me eraan dat ik helemaal geen haast meer heb. En in dit tempo – een meter of vier per uur, wat zelfs voor de noordelijke rondweg bijzonder is – zijn we nooit voor middernacht in Devon. *Geweldig*. Laat het maar twintig uur duren, of dertig. Ons nieuwe huis staat er morgen nog wel, en overmorgen ook nog. Het maakt niet uit wanneer ik aankom, want ik heb geen dringende zaken te regelen. Ik hoef niet snel een kop thee achterover te slaan om vervolgens een telecommunicatiebedrijf achter de vodden te zitten met de vraag hoe snel ze onze WiFi kunnen installeren. Ik hoef geen dringende mailtjes te versturen.

‘Hallo? Justine?’ roept Alex, voor het geval ik zijn vraag niet hoorde boven Georges Bizets *Carmen* uit dat uit onze speakers knalt. Een paar minuten geleden zaten hij en Ellen nog mee te zingen, met een enigszins aangepaste tekst: ‘Vast in de file, file vast, vast in de file, file, vast, vast in de file, file *vast*. Vast, vast in de file, file, vast, vast in de file, file *vast*, file *vast*, file *vast*...’

‘Mam!’ gilt Ellen achter me. ‘Papa zegt wat tegen je!’

‘Ik denk dat je moeder in trance is, El. Komt vast door de hitte.’

Het zou nooit bij Alex opkomen om de muziek wat zachter te zetten om een gesprek te kunnen voeren. Voor hem is stilte iets waar je zoveel mogelijk in moet proppen, als in een lege tas. Hij zingt, dat is zijn iets – hij doet het al zolang als ik hem ken. Opera. Hij reist de hele wereld over, is dan een week of drie weg, gemiddeld, en hij houdt hartstochtelijk van zijn thuis-is-waar-de-première-is-bestaan. Gelukkig maar. Als ik niet zeker wist dat hij idyllisch gelukkig is met zijn hectische leven in de spotlights zou ik misschien niet zo ten volle kunnen genieten van mijn Niets. Dan zou ik me misschien wel schuldig voelen.

Maar zoals de zaken er nu voorstaan, kunnen we onze contrasterende triomfen delen zonder dat we de ander iets kwalijk nemen. Alex vertelt me dat het hem gelukt is om vier belangrijke telefoontjes af te werken in het tijdsbestek tussen het moment waarop de stewardess hem verzocht zijn telefoon uit te schakelen en het moment waarop ze zijn ongehoorzaamheid ontdekte en ze haar verzoek heel nadrukkelijk moest herhalen. Ik vertel hem over dat ik uren in bad heb liggen lezen en steeds de warme kraan weer aan moest zetten, hoewel dat me eigenlijk al te veel moeite was.

Ik druk op de uitknop van de cd-speler, want ik heb geen zin om op te boksen tegen *Carmen*, en ik vertel Alex over mijn vraag-antwoordfantasietje. Hij lacht. Ellen zegt: ‘Je bent gestoord, mam. Je kunt niet “Niks” antwoorden. Dan worden mensen bang van je.’

‘Mooi zo. Laat ze eerst maar bang voor me zijn, dan mogen ze zich daarna jaloers afvragen of ze zelf misschien ook maar eens Niks moeten gaan doen. Denk eens aan het aantal levens dat ik zo kan redden.’

‘Nou, ze denken hooguit dat je een depressieve huisvrouw bent die thuis zit en van plan is een hand pillen te nemen.’

‘In de steek gelaten en verwaarloosd door haar jetsetechtgenoot,’ voegt Alex toe, terwijl hij met de mouw van zijn overhemd het zweet van zijn voorhoofd veegt.

‘Welnee,’ antwoord ik. ‘Niet als ik stralend mijn volledig lege agenda voor hen uitspel.’

‘Aha, dus je zegt wel degelijk meer dan “Niks”!’

‘Zeg nou gewoon dat je thuisgebleven bent voor je kind, mam,’ adviseert Ellen. ‘Of dat je even een sabbatical hebt na een paar stressvolle jaren. Dat je je aan het bezinnen bent op iets nieuws...’

‘Maar dat is niet zo. Ik heb al gekozen voor Niks. O, weet je wat?’ Ik tik Alex op zijn arm.

‘Ik ga zo’n jaarplannerposter kopen – een supermooie – en die hang ik dan ergens op een prominente plek en dan laat ik alle vakjes helemaal leeg. Driehonderdvijfenzestig lege hokjes. Schitterend.’

‘Je bent zó irritant, mam,’ kreunt Ellen. ‘Je zit de hele tijd te zanken over je nieuwe leven en dat alles helemaal anders wordt, maar dat is helemaal niet zo, want... zo ben jij helemaal niet! Jij kunt niet veranderen. Jij bent nog steeds *precies* wat je altijd al was: nog steeds een ongelofelijke... fanaticus. Je was een fanaticus in je werk, en nu ga je heel fanatiek niet werken. Dat is supersaai voor mij. En gênant.’

‘Even kalm, jij, kleintje,’ zeg ik zogenaamd boos. ‘Hoe oud ben jij nu helemaal, zeg maar? Dertien, zeg maar?’

‘Ik zeg al eeuwen geen “zeg maar” meer, behalve als iemand vraagt of hij iets mag zeggen,’ protesteert Ellen.

‘Dat klopt, dat zegt ze inderdaad al heel lang niet meer,’ zegt Alex. ‘En ze slaat de spijker angstaanjagend hard op de kop over die *drama queen* van een moeder van haar. Wat ik nou weleens wil weten: als jij inderdaad zo naar rust snakt als je beweert, waarom dagdroom je dan over bekvechten met wildvreemde mensen?’

‘Precies!’ roept Ellen.

‘Bekvechten? Hoezo bekvechten?’

‘Hang nou maar niet de vermoorde onschuld uit.’

‘Ik hang niks uit,’ zeg ik verontwaardigd.

Alex rolt met zijn ogen. ‘Als je agressief “Niks” antwoordt als mensen je vragen wat je doet, en als je hun een ongemakkelijk gevoel bezorgt door geen enkele verklaring te geven, of uit te leggen hoe...’

‘Niet agressief. *Blij*. En over Niks valt verder niets uit te leggen.’

‘Zelfvoldaan,’ zegt Alex. ‘Wat een vorm van agressie is. Hardwerkende mensen met overmatig veel werkethos en overvolle agenda’s inwrijven dat je lekker niks doet. Dat is sadistisch.’

‘Daar heb je misschien een punt,’ geef ik toe. ‘Ik verheug me er vooral op om tegen buffelende stresskippen te zeggen dat ik Niks doe. Hoe relaxter de ander eruitziet, des te minder leuk om te gaan snoeven. En tegen lui zoals jij opscheppen heeft geen enkele zin – jij bent dol op je veel te volle agenda. Dus ik hoop maar dat ik heel veel mensen tegenkom met veeleisende banen die ze haten, maar waar ze niet vanaf kunnen. O god.’ Ik doe mijn ogen dicht. ‘Het ligt er wel heel dik bovenop, hè? Ik wil gewoon mezelf kwellen. Mijn vroegere zelf. Dat is degene op wie ik zo kwaad ben.’

Ik had op elk moment weg gekund. Had al jaren geleden op kunnen stappen, in plaats van mijn hele leven te laten opslokken door mijn werk.

‘Ik kan letterlijk niet geloven dat ik een moeder heb die... zo’n zedenpreker is als jij, mam,’ mompelt Ellen. ‘Dat doen de moeders van mijn vriendinnen nou nooit. Geen van hen. Die zeggen allemaal normale dingen zoals: “Geen tv tot je je huiswerk af hebt” of: “Nog wat lasagne?”’

‘Tja, nou ja, jouw moeder heeft nu eenmaal elke tien minuten een wereldschokkend inzicht – toch, schat?’

‘Rot toch op! Oeps.’ Ik giechel. Ik kan me niet heugen dat ik ooit zo gelukkig ben geweest als nu.

‘Aha! We rijden weer.’ Alex begint te zingen. ‘Eind van de file, eind, eind van de file, file, eind, eind van de file, file *eind*. Eind, eind van de file, file, eind, eind van de file, file *eind*, file *eind*, file *eind*...’

Die arme, dooie Georges Bizet. Ik neem aan dat hij dit niet als culturele nalatenschap in gedachten had.

‘Sorry dat ik niet mee jubel,’ zegt Ellen. ‘We moeten nog, hoe lang, een uur of zeven? Ik kook hier. Wanneer kopen we nou eens een auto met airconditioning die het doet?’

‘Ik geloof niet dat er auto’s bestaan met airconditioning die het

doet,' zeg ik tegen haar. 'Het is net als met ruitenwissers. Die andere auto's doen net alsof er bij hen geen vuiltje aan de lucht is, maar daar is het ook smoorheet vanbinnen op een dag als vandaag. Wat Jeremy Clarkson ons ook op de mouw speldt. En al die auto's hebben ook ruitenwissers die piepen als vleermuizen die gekeeld worden.'

'Ennnn... we staan weer stil,' zegt Alex hoofdschuddend. 'Dat van die zeven uur klopt trouwens niet, El. Van geen kanten.'

'Ik weet het, het is eerder het dubbele,' antwoordt Ellen bitter.

'Mis. Mama en ik wilden eigenlijk niks zeggen omdat we je wilden verrassen, maar... we zijn er bijna.'

Ik glimlach naar Ellen via de achteruitkijkspiegel. Ze zit verstopt achter haar dikke, donkerbruine haar en doet haar best om nors te blijven en niet in lachen uit te barsten. Alex is heel slecht in practical jokes. Zijn ideeën zijn altijd best goed, maar hij zet altijd zijn grapstem op, en iedereen die hem langer dan een week kent, weet meteen wat er aan de hand is.

'Ja hoor, pap. We zitten nog op de rondweg, maar we zijn al bijna in Devon. Tuurlijk.' Prachtige, grote groene ogen en zwaar sarcasme: twee dingen waar ik mijn dochter wel om kan zoenen.

'Nee, niet Devon. We hebben wat anders bedacht. We wilden jou de lange rit ernaartoe besparen, en dus... hebben we Speedwell House verkocht en hebben we dat daar gekocht!' Alex wijst naar een laag, twee-onder-een-kap jarendertighuis van rode baksteen. Ik weet meteen welk huis hij bedoelt. Het ziet er niet uit. Het zou iedereen opvallen, daar aan het eind van een rijtje van acht. Er hangen drie borden aan de gevel, stuk voor stuk veel te groot voor zo'n klein gebouwtje.

Ineens voelt mijn huid warm en prikkend aan. Net als toen ik cellulitis aan mijn been had toen ik op Korfoe door een muskiet gestoken was, alleen nu voel ik het over mijn hele lijf.

Ik staar naar het huis met de borden. In stilte maan ik het verkeer om nu niet door te rijden, zodat ik er zo lang als nodig is naar kan kijken.

Hoezo is het nodig?

Los van de overdreven versierselen onderscheidt het huis zich in niets van andere twee-onder-een-kap jarendertighuizen. Op een

van de borden, het grootste – het hangt rechtsboven, boven een slaapkamerraam – staat ‘Panama Row’. Dat moet verwijzen naar alle huizen die er zo dapper op een kluitje staan, met hun voorkant vlak tegen zes banen loeiend verkeer aan.

De twee andere borden – bij eentje mist een schroef zodat hij schuin hangt en de andere is zichtbaar smerig – zijn de naam en het nummer van het huis. Ik probeer mezelf te dwingen om weg te kijken maar het lukt niet. Ik lees beide borden en heb er een mening over, een positieve en een negatieve.

O ja, nummer 8. Ja, en het heet... Nee. Nee, zo heet het niet.

De druk in mijn ogen, hoofd, borst zwelt aan. Kloppende druk.

Ik wacht tot het ergste voorbij is en kijk dan omlaag naar mijn armen. Die zien er heel gewoon uit. Geen kippenvel. *Onmogelijk. Ik voel ze toch: die prikkende bultjes onder mijn huid?*

‘Ons nieuwe huis heet blijkbaar “German”,’ zegt Alex. ‘Wat een idiote naam! Ik bedoel, het kan nooit leuk zijn om in een huis te wonen dat “German” heet. Wat denk jij, El?’

‘Nee, dus dat doen we dan ook niet. Alsof mama het goed zou vinden om pal aan de snelweg te wonen.’

‘Weet je waarom ze het goedvindt? Omdat we over tien minuten links afslaan, en dan nog eens links af, en dan zijn we er. Geen lange reis meer, oost, west, thuis best. Zoals het oude Chinese gezegde luidt: “Hij die een mooi huis koopt ver weg op het platteland, komt daar misschien nooit aan, en kan dus net zo goed een lelijke hut aan de noordelijke rondweg kopen en klaar.”’

‘Het is niet lelijk,’ zeg ik, ook al is mijn keel zo dichtgeknepen dat ik nauwelijks een woord kan uitbrengen.

Het is heerlijk. Het is veilig. Stoppen, nu.

Ik kijk niet meer naar Panama Row nummer 8. Ik heb mijn blik afgewend en ik moet ervoor zorgen dat hij niet meer terugglijdt. Ik ben te bang om nog eens te kijken.

‘Mam? Wat is er? Je klinkt raar.’

‘Je zít er ook raar uit,’ zegt Alex. ‘Justine? Gaat het wel? Je rilt helemaal.’

‘Niet,’ fluister ik. ‘Ik ril niet.’ *Niet goed. Ja, rillen. Te warm, toch rillen.* Ik wil iets zeggen ter verduidelijking, maar mijn tong weigert dienst.

‘Wat is er mis?’

‘Ik...’

‘Mam, ik word bang van je. Wat is er?’

‘Het heet niet “German”. Er zijn een paar letters afgevallen.’ Hoe weet ik dat? Ik heb Panama Row nummer 8 nog nooit van mijn leven gezien. Nooit van gehoord, weet er niks van, nog nooit zelfs maar in de buurt geweest.

‘O, ja,’ zegt Ellen. ‘Ze heeft gelijk, pap. Je kunt zien waar de andere letters hebben gehangen.’

‘Maar dat heb ik niet gezien. Ik... ik wist dat het huis niet German heette. Het had niets te maken met wat ik net zag.’

‘Justine, doe even gewoon. Hoezo heeft het niks te maken met wat je zag? Dat slaat nergens op.’

‘Het is duidelijk te zien dat er letters ontbreken,’ zegt Ellen. ‘Aan het eind van de naam is nog heel veel bord over. En wie noemt zijn huis nou “German”?’

Wat moet ik doen of zeggen? Als we met zijn tweeën waren, zou ik Alex de waarheid vertellen.

‘Geef eens gas, pap. Je houdt de hele boel op, zeg maar. Ah nee! Ik zei verdomme weer “zeg maar”.’

‘Je moet ook geen “verdomme” zeggen,’ zegt Alex tegen haar.

‘Dan moet je me maar geen *The Good Wife* laten kijken. En trouwens, jullie vloeken er zelf ook altijd op los, stelletje hypocrieten.’

De auto kruipt naar voren en maakt dan snelheid. Ik heb inmiddels wat meer moed, nu ik Panama Row nummer 8 niet meer kan zien. ‘Dat was... vreemd,’ zeg ik. *Het vreemdste wat me ooit is overkomen.* Langzaam adem ik uit.

‘Wat was het nou, mam?’

‘Ja, vertel op, verdomme.’

‘Pap! *Objection! Sustained!*’

‘Nee, *overruled*, zeggen ze dan. Als je zelf bezwaar maakt tijdens

zo'n rechtszaak kun je jezelf niet meteen maar gelijk geven. En hou eens even je snater.'

Stil, hou allemaal je mond. Dit is niet grappig. Dit is totaal niet grappig.

'Justine, wat is er met je aan de hand?' Alex heeft meer geduld dan ik. Ik zou inmiddels al zijn gaan schreeuwen.

'Dat huis. Je wees, je keek, en ik had zo'n... zo'n overweldigend sterk gevoel van *ja*. Ja, dat is mijn huis. Ik wilde de deur opengooien en erop afrennen.'

'Alleen, je woont daar niet, dus dat is krankzinnig. Je woont momenteel helemaal nergens. Tot vanochtend woonde je nog in Londen en hopelijk woon je vanavond net even buiten Kingswear in Devon, maar op dit moment woon je nergens.'

Wat toepasselijk. Niets doen, nergens wonen.

'En je woont al helemaal niet in een interbellumhuis naast de A406, dus relax nou maar.' Alex' toon is plagerig, maar niet onvriendelijk. Het lucht me op dat hij zich geen zorgen maakt. Hij klinkt in elk geval minder geschrokken dan net. We rijden de goede kant op, dat stelt me gerust.

'Ik weet wel dat ik daar niet woon. Ik heb er geen verklaring voor. Ik had heel sterk het gevoel dat ik daar thuishoor. Of dat ik bij dat huis hoorde, op de een of andere manier. En met "sterk" bedoel ik dat het voelde alsof het me fysiek overviel.'

'Tjesus,' mompelt Ellen vanaf de achterbank.

'Het was bijna een voorgevoel dat ik daar ooit zal wonen.' Hoe kan ik het rationeler laten klinken? 'Ik zeg niet dat het zo is, en nu het gevoel weer voorbij is, hoor ik zelf ook wel hoe idioot het klinkt, maar toen ik het voor het eerst zag, toen jij ernaar wees, wist ik het honderd procent zeker.'

'Justine, jij zou nooit van je leven aan de rand van een zesbaansweg gaan wonen. *Zo* erg ben je nou ook weer niet veranderd. Of is dit soms een geintje?'

'Nee.'

'Ik weet al wat het is: armoedeparanoia. Je vind het eng dat je zelf niets meer verdient, en dat we een hogere hypotheek hebben geno-

men... Heb je ook nachtmerries over dat je geen tanden meer hebt?’

‘Geen tanden?’

‘Ik heb een keer gelezen dat dromen over tandeloosheid betekenen dat je geldstress hebt.’

‘Dat is het niet.’

‘En zelfs als je arm was, zou je nog niet in zo’n huis willen wonen – hooguit als iemand je ontvoert en daar gevangenzet.’

‘Pap,’ zei Ellen. ‘Is het al tijd voor mijn dagelijkse “Wat zeg je nou weer allemaal?”-preek?’

Alex negeert haar. ‘Heb je iets te drinken bij je?’ vraagt hij aan mij. ‘Je bent waarschijnlijk uitgedroogd. Zonnesteek.’

‘Ja.’ Er zit water in de tas aan mijn voeten.

‘Drink dan wat.’

Ik wil niet. Nog niet. Zodra ik de fles tevoorschijn haal en opendraai is dit gesprek voorbij; dan begint Alex meteen over iets minder onverklaarbaars. En ik kan het nergens anders meer over hebben tot ik begrijp wat me net is overkomen.

‘Ah nee, hè. Wegwerkzaamheden.’ Als Alex weer begint te zingen, snap ik eerst niet wat er aan de hand is, ook al is het precies hetzelfde melodietje uit *Carmen*, alleen met andere woorden. Ellen doet mee. Eensgezind zingen ze: ‘Helmen en gele hesjes, helmen en gele hesjes, helmen en gele hesjes, *boe*. Helmen en gele hesjes, helmen en gele hesjes, *boe*, rot op, *boe*, rot op, *boe*...’

Anders moet ik het maar van me afzetten. Dat lijkt met de tweede haalbaarder. Ik voel me alweer bijna net zo als voordat Alex het huis aanwees. Ik kan mezelf misschien wel wijsmaken dat ik het me allemaal maar inbeelde.

Toe maar, maak jezelf dat maar wijs.

De stem in mijn hoofd is er nog niet helemaal klaar voor. Hij herhaalt nog steeds de woorden uit het script dat hij van mij moest weggooiden:

Op een dag zal Panama Row nummer 8 – een huis dat jij in geen miljoen jaar zou uitkiezen – jouw huis zijn, en het verkeer is dan absoluut geen probleem. Je zult blij en dankbaar zijn dat je daar kunt wonen. Je zult je geluk niet op kunnen.

Eerste druk september 2016

Oorspronkelijke titel *A Game for All the Family*

First published in Great Britain in 2015 by Hodder & Stoughton,
an Hachette UK company

Copyright © 2015 by Sophie Hannah

The right of Sophie Hannah to be identified as the author of this work has
been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs and Patents
Act 1988

Copyright © 2016 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Anna Livestro

Omslagontwerp B'ij Barbara

Omslagillustratie © Brent Darby/Plainpicture/Narratives

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 4036 5

ISBN e-book 978 90 261 4037 2

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met
bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvou-
digd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm,
elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere
wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.